

Hva er en misjonerende kirke sett med unges øyne?

AUDHILD KAARSTAD

Innledning.

Denne artikkelen bygger på en undersøkelse der noen unge selv får komme til orde og fortelle hva de forstår med kirke, misjon og en misjonerende kirke. Undersøkelsen er en del av arbeidet i prosjekt *Menighet i bevegelse*¹. Prosjektet er 3-årig og ble startet av Samarbeidsråd for menighet og misjon i Kirkerådet fordi kirken ønsker å vite mer om hva det er å være en misjonerende kirke i en ny tid. Prosjektet inviterer menighetene i Den norske kirke til å være med og svare på hva dette er. Gjennom denne undersøkelsen har unge i menighetene også sagt noe om det.

Jeg ønsket på bakgrunn av noen spørsmål² og verdier³ i prosjektet å konsentrere undersøkelsen rundt 3 problemstillinger:

1. Hvilken plass har misjon i de unges kirketenkning?
2. Hvordan forstår de unge sin egen lokale kultur?
3. Hvilke verdier er de unge opptatt av for en misjonerende kirke?

Det var vesentlig for undersøkelsen at ungdom fra ulike menighetsbakgrunner skulle være representert i materialet. Materialet består av intervju med ungdom fra følgende menigheter: Tonsen, Onsøy, Fredrikstad, Larvik og Sandefjord. Ungdommene er i alderen 14-18 år og består av vanlig norsk ungdom som er aktive i menighetens ungdomsarbeid.

De som er spurt og metode som er brukt i undersøkelsen

Metoden som er brukt i undersøkelsen er dybdeintervju med smågrupper à 2-3. Ungdommene i smågruppene kjente hverandre fra før og fikk vite at de ville forbli anonyme og at jeg bare ville skrive hvor de kom fra og hvor gamle de var i det jeg la fram resultatet fra undersøkelsen. Jeg lagde en intervjuguide på forhånd. I intervjuene forsøkte jeg å få de unge til å snakke mest mulig uavbrutt ut fra innledende hovedspørsmål. Hvis jeg ønsket noen temaer bedre belyst eller ville oppklare uklarheter, stilte jeg tilleggsspørsmål. Det betyr at spørsmålene ikke ble identiske for hver gruppe og at intervjuguiden i hovedsak fungerte som en hjelp til å komme gjennom de temaene jeg ønsket materiell til. Det går ikke fram hvem av ungdommene som kom med de ulike opplysningene.

Jeg tok intervjuene opp på bånd. I Onsøy ble det foretatt to intervju med to grupper à to stk, jeg kaller dem for Onsøy 1 og Onsøy 2. På to av intervjuene virket ikke det tekniske utstyret tilfredsstillende. Det var på et av intervjuene i Onsøy og på intervjuet fra Sandefjord. På det siste ble det tatt notater underveis, i tillegg til opptaket. Det første ble notert ned ut fra hukommelsen umiddelbart etter intervjuet. Deretter ble notatet sendt til intervjuobjektene for at de kunne korrigere hvis de ville. Det gjorde de ikke. Resultatene av dette intervjuet refereres til som Onsøy 2.

De som er spurt:

Fra Larvik: Gutt, 17 år, to jenter, 15 år.

Fra Fredrikstad: En jente fra Kråkerøy, 15 år, to jenter fra Borge, 14 år.

Fra Sandefjord: To jenter, 15 år.

Fra Tonsen: Tre gutter, en på 15 år, en på 16 år og en på 17 år.

Fra Onsøy 1: En jente og en gutt, begge 18 år.

Fra Onsøy 2: En jente og en gutt, begge 16 år.

Ungdommene i Larvik, Fredrikstad og Sandefjord var alle deltakere på Rød Diesel, et årlig ungdomsarrangement i Kfuk/Kfum-regi i Vestfold/Østfold, dette året i Halden.

Jeg hadde på forhånd satt opp som kriterium at ungdommene skulle ha bodd minst 5 år på samme sted. Dette prinsippet ble oppfylt med ett unntak.

Hvorvidt informantene i disse utvalgte menighetene er representative for all ungdom som deltar aktivt i kirkelig ungdomsarbeid kan alltid diskuteres. Dette er en liten kvalitativ undersøkelse og den tar ikke mål av seg til å komme med generelle opplysninger om hva ungdom flest tenker om kirke og misjon. Jeg ønsket å finne ut hva de utvalgte ungdommene tenker om en misjonerende kirke og om denne forståelsen kan ha sammenheng med konteksten de kommer fra.

For å finne ut hva de unge mente var viktige verdier for en misjonerende kirke, måtte jeg først finne ut hva de mente om kirken. Det var lett for dem å mene noe om kirken, der hadde de mange svar, derfor har dette også fått stor plass i presentasjonen av svarene.

Presentasjon og analyse av innsamlet materiale.

Kirken - altfor kjedelig for ungdom!

A) Hva forbinder de unge med begrepet kirke?

De fleste informantene forbinder begrepet kirke med noe kjedelig, men Tonsen gir et annet svar: "Det er et godt sted å komme, her er det bare hyggelige mennesker. Alle lederne i kirken er veldig hyggelige". Sandefjord sier at hadde det ikke vært for Ten Sing ville de også ha forbundet kirke med noe kjedelig. Assosiasjonen på ordet kirke går her på kirkehuset og det som skjer der. Denne forståelsen av ordet kirke forklarer hvorfor noen av dem beskriver kirken som kjedelig. Det kommer tydeligere fram lenger nede i artikkelen under temaet: "Gudstjenestene".

Fredrikstad og Larvik assosierer kirken med kirkehuset og ting som hører til der: "Gud, Jesus, kristendom, prest, kors, bryllup, gudstjeneste, døpefont, nattverd".

Vi merker oss at menigheten ikke er nevnt blant det som hører til i kirken. Betyr det at menigheten i de unges øyne ikke har noen rolle å spille som er verdt å legge merke til? Ser de på menigheten kun som en tilskuerskare? Eller ser de ikke seg selv som en del av dette fellesskapet?

B) Hvem er kirken for?

Her svarte alle umiddelbart at kirken var for alle, men Tonsen mente det ikke var vanlig at ungdom kom til kirken.

Onsøy 2 mente at kirken (kirkehuset) kunne vært mer åpen for folk som ønsker å gå inn i kirkerommet for å sette seg ned og tenke eller be. *Onsøy 2* ønsker også en større synlig enhet i kirken. "Det viktigste er at vi tror på Jesus." *Onsøy 2* veksler mellom "kirkehuset" og "menigheten" i sin forståelse av ordet kirke.

C) Gudstjenestene

Ingen av ungdommene går ofte i kirken. Konfirmantene har et visst antall ganger de MÅ gå. De liker å gå på ungdomsgudstjenester og de liker å bli involvert og delaktige. De liker også å gå i kirken julaften. På vanlige gudstjenester syns de det er lett å falle av og tenke på andre ting. Presten bør ikke snakke så mye, andre bør også komme til, mener de unge.

Onsøy 1:

Det skulle vært mer liv og mer sang, det er altfor tørt og kjedelig. I mange andre land er det veldig mye mer liv og det syns jeg det skulle vært i den norske kirke. Alt skal liksom være så stivt. Det er greit å holde på den tradisjonen, men det er liksom litt grenser og. Jeg tror det er andre måter å nå fram til ungdom på enn den formen på gudstjenester som det er i dag.

Ungdommen i *Tonsen* beskriver de gudstjenestene de selv har deltatt i, fordi Ten Sing koret de går i har sunget der, slik:

Veldig mange gamle mennesker kommer og hører på. Det er bare gamle mennesker nesten. De sitter og holder seg for ørene når vi synger. De liker ikke instrumenter i kirken og trommer hater de. Klapping er ikke lov.

Bare ungdommene fra *Fredrikstad* syns det er fint å gå i kirken:

Får en god følelse. Veldig sosialt. Syns ikke det er kjedelig, men det spørres om de gjør noe ut av gudstjenesten. Mye morsommere med ungdomsgudstjeneste, de gjør litt mer ut av det.

Alle ungdommene er enige i at hvorvidt de trives avhenger av om de blir involvert i gudstjenesten eller ikke. Når de ikke blir invol-

vert ved å dele ut bøker, tenne lys, synge, lese tekster osv, opplever de gudstjenesten som et fast opplegg de sitter som passive tilskuere til og venter på skal ta slutt. På vanlige gudstjenester ønsker de seg andre sanger, mer liv og større deltakelse fra flere for at kirken (gudstjenestene) skal oppleves som noe annet enn kjedelig. En av informantene fra Larvik hadde gått på kurs og lært å lage ung messe. Dette opplevdes som morsomt.

De informantene som er mest positive til arbeidet kirken driver, kommer fra menigheter med godt ungdomsarbeid (i følge de unge selv). Der det er færre tilbud til ungdom, som i Onsøy, er det også større avstand til kirken og større behov for forandring.

Om lokal kultur og miljøet de unge er en del av.

På de første intervjuene spurte jeg de unge om hvordan de forstod sin lokale kultur. Det var vanskelig å få noe ut av dem når spørsmålet ble stilt slik. Derfor gikk jeg etter hvert bort fra dette. For å få en god start på samtalen omkring dette temaet begynte jeg å spørre om hva de var opptatt av og hvordan det er å være ung.

A) Hva kjennetegner de unges lokale kultur?

Onsøy 1:

”De begynner ganske tidlig å drikke, kanskje siste året på barneskolen. Vennene våre, de begynte i 9. klasse, de tålte jo ingenting, - de gikk i sjokk fordi de hadde drukket altfor mye. De fikk seg lærepenger, men lærte ikke av det, så det er helt håpløst. Vi skal i bursdag på lørdag og har ikke lyst til å dra engang. Vi vet at noen kommer til å ligge og grine der og noen som kysser helt vilt der og noen som danser helt oppå hverandre og det er helt sykt. Verden er blitt helt rar”.

”Regler er til for å brytes. De gjør det de selv vil, for de føler ikke at det er gæærnt på noen som helst måte. Jeg vet ikke hva grunnen kan være til det”.

”Det er vel det at de blir påvirka av samfunnet rundt seg, påvirka av de andre”.

På spørsmål om hva ungdom var opptatt av sa de eldre informantene at de var opptatt av drikking, fest og sex, yngre infor-

manter sa ungdom var opptatt av det alle andre var opptatt av; kino, idrett, musikk og sosiale sammenkomster.

B) Hvordan det er å være ung

Opplevelsen av det å være ung varierer fra sted til sted og person til person. Ungdommene gjør ulike erfaringer. De har ikke noen felles oppfatning av hvordan det er å være ung.

De som synes det er vanskelig å være ung nevner følgende ting som problemfylte:

- Det er så mange ulike valg man må ta og mye å velge mellom
- De blir dratt hit og dit i ulike retninger og det er ikke lett å finne sin egen vei
- Det er ikke lett å si en tror på Gud. For noen tar det tid før de får respekt for at de tror. Der det bor flere ungdom med tro fra ulike steder i verden er det lettere.
- Det er lett å si at en tror på Gud, men det er vanskelig å få venner og finne felles interesser med ikke-kristne kamerater/venner.

Sandefjord svarte slik på spørsmålet om hva det er å være ung:

Det er en tid der en må prøve å tenke selv, få egne meninger og egne ting å tro på. En kan ikke bli tvunget til å delta på alt som tilbys av kirkelige ting. Vi kan ikke si høyt at vi tror på Gud. Vi tror mange er kristne, men de tør ikke innrømme det. Jeg tror mange tror på Gud og at det er mange typer kristne. Det er vanskelig å ikke ha noe å tro på. Det er masse vi ikke vet. Vi er ikke 100% sikre på religionen, om det virkelig er slik vi tror. Kanskje derfor det er vanskelig å snakke om det. Religion er også kjent for å være et stort problem i verden som skaper krig. Religion og penger skaper krig.

Sandefjord mente at det at religion og penger skaper krig var et moment som gjorde det vanskeligere å snakke om religion og tro i dagliglivet. Når de snakket om hvordan det var å være ung i dag var det også naturlig å komme inn på hvordan det var å være kristen på skolen.

Onsøy 1 er enig i at det kan være tøft for mange i dag å inn-

rømme at de er kristne. På spørsmål om hva grunnen kan være til dette svarer Onsøy 1:

Det har vel noe med at vi har det for godt i Norge. Hadde vi fått det vondt igjen hadde flere gått i kirken og flere bedt til Gud om hjelp og sånn. Så jeg tror materialismen tar over veldig mye av holdningene. Det er egentlig helt ufattelig hvor mye materialisme vi har i Norge og det tror jeg også bidrar til at folk blir mindre religiøse da, så det tror jeg gjør at barna ikke blir lært opp til å ha en Gud, for de trenger ikke den hjelpa. Man ser på det ofte som hjelp, kan man si. Dem har alt annet, så da trenger dem ikke det. Det tror jeg er eneste grunnen nesten, at materialismen har tatt over mye.

Onsøy 1 stiller Gud og materialismen opp mot hverandre som to faktorer som påvirker menneskene og dermed kulturen. Andre kulturelle uttrykk som skolesystemet de er en del av, hvordan de blir oppdratt, hvilke kinoer og konserter som fenger dem, musikktyper de identifiserer seg med, m.m. ble lite berørt. Ungdommene gikk mye sammen i friminuttene, gutter og jenter sammen eller gutter sammen og jenter sammen. Da snakket de om ting som de var opptatt av i øyeblikket. Det var ikke ofte de pratet om tro og verdier.

Misjonering og sånt.

A) Begrepet misjon

Larvik har hørt ordet misjon før, men vet ikke hva det betyr. Det samme gjelder *Fredrikstad*. Men en av informantene fra *Larvik* hadde vært på leir og hørt misjonærer informere. "Når jeg blir gammel nok har jeg lyst til å reise til andre land og bli misjonær". Intervjuer: "Du har lyst til det"?

"Ja, hjelpe folk".

Denne informanten forbandt misjon først og fremst med å hjelpe andre. På spørsmål om misjon bare var å hjelpe, svarte informanten at det også var å snakke om Gud.

Fredrikstad mener misjon er bra fordi det er bra at folk har valg til å tro det de vil. "Det er fint at folk får litt innblikk i hvordan kristendommen er", sa de. I Norge tror de ikke vi trenger misjon fordi vi lærer om de forskjellige religionene på skolen. "Vi har jo mange

religioner, ja, vi har mange å velge mellom. Men det er mange det ikke er så lett å bytte til. Kristendommen er lett å bytte til”.

Sandefjord hadde nettopp hatt om Paulus` misjonsreiser på skolen og assosierte ut fra det. Ellers forbant de begrepet med Kirkenes bymisjon. De mente de fikk lite informasjon om misjon.

Vi forbinder det med en oppgave. Eller med misjonsreise. Vi har nettopp hatt om Paulus misjonsreiser på skolen. Han reiste rundt og opprettet menigheter. Han måtte etterpå dra rundt og veilede dem så det ikke ble vranglære i disse menighetene. Jeg har ikke hørt om noen som drar rundt i dag.

Sandefjord lurer på om misjon i tradisjonell forstand (reise til andre land og opprette nye menigheter) er et avsluttet kapittel siden de har hørt så lite om det.

Onsøy 2 tenker først og fremst på Afrika og misjonærene der når de hører begrepet misjon. De liker at den afrikanske kirke uttrykker troen sin ved hjelp av rytme og dans og sang. På spørsmål om misjon har noe med nærmiljøet å gjøre kommer det et definitivt ja. ”Misjon er både det du gjør mot en av disse Jesu minste og det er å bekjenne at du er kristen”.

Onsøy 2 fikk spørsmål om hvordan de syntes forholdet mellom misjon i andre land og misjon i eget land burde være. De svarte de syntes det burde fordeles 50-50.

Onsøy 1:

”Ja, assa, ehm, misjon det er, det jeg mener om det er at når en misjonerer er det å opplyse andre om Jesus og fortelle andre om ham, om kristendommen og i alle fall det å tro på Jesus og ha Jesus som en venn og i det hele tatt: Det å preke til andre og lære andre om det i andre land. Og ikke bare det å få andre kristne, det står jo det i misjonsbefalingen, at vi skal gjøre alle til Jesu disipler, men det å hjelpe andre å komme i gang, å opplyse andre om holdninger og levemåter du mener er riktig”.

Onsøy 1 mener at misjon i tillegg til å fortelle om Jesus bør ha en viss oppdragende rolle i det den som driver misjon også bør opplyse om holdninger og levemåter han/hun mener er riktig.

Tonsen er den eneste gruppen som ikke umiddelbart forbinder misjon med det å reise til andre land, men i stedet beskriver det som gjøres i/ved misjon:

”Misjonering? Det er vel å gå rundt og spre troen sin. Det blir vel å gå rundt og fortelle om religionen sin, hvor bra den er og håpe at folk biter på eller liker det/syns det er fornuftig”.

En av de unge i *Tonsen* tror ikke det er så vanlig at noen drar ut fra Norge som misjonærer i dag mens en annen i gruppen har en bror som er i ferd med å bli misjonær. De får spørsmål om de tenker på utlandet når de tenker misjon eller om det går an å tenke misjon i Norge også.

Jeg vil ikke kalle Ten Sing for misjonsarbeid. Det er et sted der du er velkommen og det ikke er noe gæærnt å være kristen eller noe annet heller. Du kan være det du er. Vi har jo sånne andakter som er mest for ikke-kristne, men vi tenker ikke slik at man må være kristen for å være der.

Betyr dette siste utsagnet at misjon assosieres med et press for å få alle kristne? Eller er det rett og slett et uttrykk for at de ikke er vant til å tenke på Ten Sing som misjon, men forbinder det med andre ting? Informantene fra *Tonsen* fortalte at hele Ten Sing hadde vært på et vekkelsesmøte med noen baptister i USA der det var mye klapping og gospel-sang. ”Vi var på en slik Ten-Sing tur en gang til en slik menighet der alle ble superfrelst og hadde sett lyset. Så kom vi hjem til det vanlige og så var alt som før.” Hvis alle ble ”superfrelst” er det nærliggende å tenke at møtet har hatt en viss suggererende effekt, særlig siden det neste informantene uttrykker er følgende: ”I Ten Sing er det godt å komme, en blir alltid tatt i mot, det er ikke noe press på hvordan man ser ut og hvor kul en er - det er det jeg liker ved å være her”.

Ungdommen i *Tonsen* er motvillige til å kalle Ten Sing-arbeidet for misjon:

”Misjon blir vel mer overtalelse”.

Det presten sier i prekenen på søndag er heller ikke misjon, i følge ungdommene i *Tonsen*.

”Han sier jo det til de som allerede er kristne”.

Informantene forteller videre at kirken har et samarbeidsprosjekt i Mali, men det vil de heller ikke kalle misjon. "Det er vel dedighet".

De unge i Tonsen spurte så hva ordet misjon egentlig betød. De får vite at ordet misjon betyr sendelse og at Jesus sendte sine disipler ut i verden slik han selv ble sendt til verden. Ungdommene mener det må være misjonærene som er disipler i dag. På spørsmål om de selv er disipler nøler de litt og svarer:

"Jo, kanskje hvis vi får folk til å bli i Ten Sing, men det er ikke noe annet vi kan gjøre".

"Eller hvis folk ser en konsert og får lyst til å komme i kirken av den grunn, men det er vel litt drøyt å kalle seg misjonær eller disippel, syns jeg".

"Hvis man anser folk som går i Ten Sing eller speideren for disippel, så kan vi på en måte si at vi viderefører religionen".

Informantene i Tonsen startet med å beskrive misjon som overtalelse og noe man drev overfor de som ikke allerede var kristne. Når de hadde fått vite at ordet misjon betydde sendelse, gikk de over til å snakke om misjon som å få folk til å bli i Ten Sing, men de vågde ikke kalle seg selv misjonærer eller disipler. Likevel antydte de at de var med i et arbeid som videreførte religionen.

B) Hvem har ansvaret for misjon?

Hvem informantene mener har ansvaret for misjon er varierende. Larvik nevnte at misjonsorganisasjonene og kirken hadde ansvaret, andre mente at alle hadde ansvaret og atter andre foreldrene eller den voksne generasjon inntil de selv var modne nok til å ta seg av det. Det er ikke sikkert de dermed mente at det ikke var kirkens ansvar, kan hende tenkte de på foreldrene og seg selv som en del av kirken, men det går ikke fram av disse svarene.

C) Hvordan oppfyller kirken det å være misjonerende?

Tonsen: "Kirken er jo på en måte misjonerende hvis vi tenker på konfirmanter og de som blir døpt".

Fredrikstad: "Har kontakt med andre land, har besøk, det vet jeg hvertfall og ja".

I Onsøy tror to av ungdommene at løsningen for en kirke som ønsker å nå ut til ungdom må være å arrangere konserter utenfor kirkehuset:

Onsøy 1:

”Det hadde vært en bra idè, syns jeg da, å nå ungdom på den måten, gå litt utenom den tradisjonelle gudstjenesten og sånn, fått det via musikk som dem syns er skikkelig bra og vi har dem folka her som er så flinke og har dem kristne verdiene og så få en liten vekker der.”

Sandefjord: ”Man kan jo starte Ten Sing over hele Norge. Eller starte U21 i flere byer enn Sandefjord”. Sandefjord har erfaring med en prest som kommer til skolen der de er og opplever dette veldig positivt. Den samme presten inviterte noen jenter til å være med og starte Ten Sing. Ten Sing skulle de starte for å finne noe som tiltrakk ungdom, noe som gjorde at de ikke trodde kristendommen var kjedelig.

Det er interessant å merke seg at flere av informantene legger ulike ting i begrepet misjon avhengig av om jeg spør om assosiasjoner til begrepet “misjon” og begrepsparet “misjonerende kirke.” Misjon forbinder de hovedsakelig med det å reise ut og opplyse andre om Jesus i andre land. Den misjonerende kirke forbinder de med det menighetsarbeidet de kjenner til i sin egen menighet, altså det kirken naturlig er og gjør: En kirke som døper og lærer. Forskjellen i denne forståelsen kan ha sammenheng med hva de unge mener misjonen gjør globalt og hva den gjør lokalt, men det kan også ha sammenheng med hvordan de forstår misjon når ordet misjon knyttes til begrepet kirke og når det ikke gjør det. Det ville vært spennende å se om forståelsen av misjon i andre land hadde forandret seg om dette i større grad var et utspring fra lokalmenighetene og kirken, altså ikke først og fremst fra misjonsorganisasjonene, men i samarbeid med dem.

D) Drømmekirken

For å få et enda tydeligere begrep om hvilke verdier de ønsket seg for en misjonerende kirke bad jeg noen av ungdommene beskrive sin drømmekirke.

Larvik: "Jeg var på barnefestival i Asker og Bærum, der har de bygd en ny kirke nå, fin og stor. Der følte jeg: Er det her kirke? Det var morsomt å være der".

"En kirke trenger ikke alltid se ut som en kirke utenfra. Den burde se ut som rommet ned i kjelleren her".⁴ "Hvis jeg skulle ønske en ordentlig kirke skulle det vært som Kufus i Larvik. Er jeg tørst, henter jeg et glass vann, jeg vet hvor alt er".

Hvis kirka hadde sett annerledes ut, ville bare det gjort at jeg ville føle det annerledes. Det er alltid så stille inne i kirken, virker som det er en regel som sier det må være stille der. Men dette er ikke negativt ment.

Kanskje ikke være så tradisjonell, løsne mer opp, men jeg syns det blir bedre og bedre. Ungdommer er blitt bedre til å komme dit. En kamerat av meg kom til meg og sa han var blitt kristen etter han hadde vært på konfirmant-musikal.

Fredrikstad: "Kirken bør fortsette sånn som den er".

Sandefjord:

Kirken er på bedringens vei. Men den burde kanskje hatt noe som hadde oversikt over hva som skjedde i hele Norge, en gruppe eller lignende. Tror det er lite helhetstenkning her i landet. Jeg vil ikke at kirken skal bli moderne og firkanta. Jeg ble skuffet over kirken jeg ble konfirmert i. Den så ikke ut som en kirke. Kirken skal ikke forestille noe annet enn det den er. Alle skal være velkomne. Selv om de kommer fra en annen verden skal de være velkomne der. Man skal ikke si: Jeg tror på dette og det du tror på er helt feil. Syns også presten skal være mer i blant alle menneskene, delta sammen med oss og være med oss. Og så må det være mer forklaring på hvilke handlinger kirken gjør. Hva betyr nattverden for eksempel?

Synet på hvordan kirkehuset bør se ut varierer sterkt. Men informantene er enige i at det bør være et sted der alle føler seg hjemme og velkomne.

Konklusjon

Den plassen misjon har i de unges kirketenkning

Mange av de unge uttrykte at de hadde hørt lite om misjon. De svarte ulikt på hva det var, men de fleste forbandt det med å fortelle om religionen sin og "få folk til å bite på ", fortrinnsvis i andre land. I det de skulle svare på spørsmål om hvordan kirken er misjonerende beskrev de imidlertid kirkens lokale menighetsarbeid: Kirken er misjonerende når den døper, driver konfirmantarbeid, starter Ten Sing og U21 m.m. I tillegg hadde noen antydninger om kontakt med andre land. Det ser ut som om ordet misjon har ulik betydning for informantene avhengig av om det skjer i andre land eller i eget land, avhengig av om det knyttes til begrepet kirke eller ikke.

Det at det eksisterer så mange ulike forståelser av misjonsbegrepet, det at de spør hva misjon egentlig betyr, det at de tenker annerledes om hva misjon er og hva en misjonerende kirke er, viser at misjonsbegrepet er uklart.

De unges holdning til misjon var først og fremst preget av en viss fremmedhet i forhold til begrepet, men jeg møtte ingen skepsis mot misjon som noe man helst ikke burde drive med. Ingen sa noe om misjon som kulturimperialisme. De forutsatte at en opplyste om troen som noe godt og viktig og at de som hørte dette vitnesbyrdet selv ville velge om de ville skifte tro eller ikke. Dette viser at ungdom er åpne for misjon og at de ikke bærer på negative bilder av det. De fleste mente det trengtes mer misjon i andre land enn i Norge med unntak av Onsøy 2 som forstod misjon som det å leve ut troen på Jesus i gjerninger og ord uansett hvor en var hen. Skolen informerer i følge de unge godt om de ulike religionene gjennom KRL-faget.

I og med disse svarene kan man ikke uten videre si at misjon har liten plass i de unges kirketenkning. Da de ble gitt en definisjon av begrepet viste det seg at misjon har en stor plass i de unges kirketenkning, men de hadde liten eller ingen bevissthet om at deres kirkeforståelse kunne forbindes med en forståelse av misjon. I det de forbinder misjon med ordet "sendelse" forbinder de den misjonerende kirke med det menighetsarbeidet de kjenner til.

De unges forståelse av egen lokal kultur

Ingen av svarene tydet på at de unge så på seg selv som en del

av en ungdomskultur som var annerledes enn en voksenkultur. Ut fra det informantene sier kan det se ut som de ikke ser på ungdomskultur som noe annet enn at de ikke er voksne nok eller har lært nok til å oppføre seg som voksne. Det virker som Onsøy 1 identifiserer mer med en type voksenkultur eller "kristenkultur" enn trender blant venner på egen alder.

Det var vanskelig å spore en bevissthet på hva som skaper kulturen. Det eneste som kom fram her var at materialismen og de mange valgene formet samfunnet og dermed også de unge. Mangelen på gode funn under dette punktet kan ha sammenheng med at det var vanskelig å stille riktige spørsmål og samtidig ikke gjøre intervjuet for langt. Det har også sammenheng med at informantene var forholdsvis unge. Det er ikke lett å ha en bevissthet om hva som er ens egen kultur før en har møtt en annen kultur.

Verdier for en misjonerende kirke

Verdiene nedenfor fremkommer gjennom det de unge selv beskriver som en god måte å møte kirken på. De opplever kristendommen som et godt budskap og ønsker andre skal få samme opplevelsen av det. For at det skal skje må kirken være flink til å få folk til å føle seg hjemme. Den må være der folk er, presten og menighetens medlemmer må gå ut i lokalmiljøet og kirken må ha tilbud som er tilpasset folket, ikke omvendt.

Ut fra det ungdommene har sagt om misjon og hvordan de ønsker kirken skal være, har jeg trukket ut følgende verdier for en misjonerende kirke sett med unges øyne:

- Hver enkelt har øye for "en av disse mine minste små" og er til for ham/henne
- Ha kontakt med folk i andre land
- Starte appellerende ungdomsarbeid som Ten Sing eller U21 over hele landet
- Kirken skal være et godt sted å komme til
- Alle skal være velkomne uansett rase og tro
- Presten må være der folk er, for eksempel på skolene
- Tilby arrangementer som konserter med kristne musikere og lignende utenfor kirkehuset, men i kirkens regi
- Kirkehusets utseende må være attraktivt. (Men her varierte det hvordan de unge ønsket kirken skulle se ut.)

- Gudstjenestene må få flere former og mer liv, større musikalsk bredde, mer samtale, større involvering av de som kommer og mer forklaring på det som skjer, for eksempel nattverden - hva betyr den?

Noter

- ¹ Navnet Menighet i bevegelse spiller på en dobbelhet:
 - at en menighet etter sitt vesen må være i aktiv misjonerende bevegelse
 - at menigheten i dag må bevege seg i forhold til tidligere tiders tenkning, praksis og organisering pga endringer i samfunnet.
- ² De fire spørsmålene prosjektet inviterer menigheter og grupper til å svare på er:
 1. Hva legger dere i at Den norske kirke beskriver seg selv som "misjonerende" (jf. formålsparagrafen)?
 2. Foreta en analyse av deres lokalsamfunn. Hva er de største misjonsutfordringene?
 3. Hva gjøres i deres menighet for å nå ut til alle, lokalt og globalt?
 4. Hva hjelper menigheten til å være misjonerende og hva hindrer?
- ³ Prosjektverdiene i prosjektet finnes i heftet: Misjonerende menigheter - Prosjektpresentasjon og på nettstedet. Der kan de som ønsker lese mer om hva disse verdiene inneholder: Å leve nær Gud, medvandring og dialog, bevissthet om kontekstualitet, ungt engasjement og lederskap, det allmenne prestedømme, samhandling, partnerskap og nettverk, Sør som inspirasjon og korrektiv og integrert tenkning om lokalt og globalt misjonsansvar.
- ⁴ Rommet er en gymsal med scene og orkester på scenen, store høytalere, stoler satt på rad som i et vanlig kirkelokale, ingen prekestol eller lesepult, ingen altertavle, men et svart gardin som bakgrunn.

Audbild Kaarstad, f. 1963. Cand.theol. Misjonshøyskolen, våren 1992. Misjonsprest NMS 1993-2001, 7 av årene i Hong Kong. Misjonskonsulent i Borg bispedømme 2002. I prosjekt Menighet i bevegelse, startet av Samarbeidsråd for menighet og misjon i Kirkerådet 2003-.

What is a missionary church seen from a youth perspective?

This article is presenting a survey among 6 groups of young people from 5 different congregations. The survey is concentrated around three main questions: 1: To which extent is mission included in the way young people are looking upon church? 2: How do young people understand their own local culture? 3: Which values are the most important for a missionary church according to the youth? The main findings to these questions are: Young people do not have a clear understanding of mission. While they understand mission mainly as convincing others in other countries to believe in Christ, they understand the missionary church as a church that is running a normal local congregation. They do not see their culture as something special, but more as a result of being a child in the society of today. They value a church that is visible and in touch with daily life, generous and adjusted to the people it is reaching out to.